

– Bør skrive bedre henvisninger

Fastlegene bør bli klarere i sine henvisninger til sykehuset ved mistanke om lungekreft, slik at eventuell behandling kan komme i gang så raskt som mulig.

I undersøkelsen «Cancer Pulm på Agder» (CAPA) fra Agder-fylkene er 480 lungekreftpasienter fulgt gjennom en treårsperiode, fra 2002 til 2005. Ifølge svenske anbefalinger bør det ikke gå mer enn 7–10 dager fra legens henvisning til utredningen ved sykehuset begynner. I den norske studien kom bare 30 % av pasientene til utredning innen ti dager.

– Det viktigste funnet så langt er at tid kan spares hvis fastlegen blir mer spesifikk når hun eller han henviser pasienten til undersøkelse ved sykehuset. Hvis det på henvisningen står for eksempel «hoste» og ingenting om at legen mistenker lungekreft kan pasienten havne langt bak i køen på røntgenavdelingen. En annen mulighet er at legen ringer og formidler sin mistanke på den måten, sier overlege Heidi Berg Rolke ved Sørlandet sykehus Kristiansand til kreftforeningen.no.

Les hele saken: www.tidsskriftet.no/9781

Traume nedprioritert i forskningen

Hver dag blir 300 000 mennesker alvorlig skadet, for det meste av vold eller trafikkulykker. Likevel finnes det lite kunnskapsbasert forskning på traumebehandling.

I en lederartikkel i *BMJ* peker professor Ian Roberts og kolleger på det enorme behovet for forskning på området.

– For mennesker i alderen 5–45 år er traume den nest vanligste dødsårsaken, etter HIV og AIDS. Hver dag blir over 300 000 mennesker alvorlig skadet, og rundt 10 000 av disse dør. Til tross for gode preventive tiltak vil traumebehandling alltid være en stor utfordring for helsepersonell, skriver forfatterne.

Men sammenliknet med andre tilstander med tilsvarende sykdomsbyrde er det gjort langt færre kliniske studier rundt traumer. De få som finnes er små, og bidrar ikke til sikre konklusjoner, mener de. Traumeforskning får mindre økonomisk støtte enn forskning på nesten alle andre tilstander som forårsaker menneskelig lidelse. Studiene må dessuten ofte gjøres i nødsituasjoner, hvor pasientene ikke har mulighet til å gi informert samtykke.

I 2002 etablerte Norsk kirurgisk forening et eget traumeutvalg, som blant annet skulle opprette et nasjonalt traumeregister. Overlege Olav Røise er leder av traumeutvalget, og slutter seg til forfatternes bekymring.

– Når det gjelder for eksempel finansiering av store studier innen traumer er interessen marginal fra private investorer i og med at det er vanskelig metodisk å lage rene problemstillinger med klare svar. Man er derfor avhengig av at dette ses på som et samfunnsansvar. Dessverre er det langt igjen før man kommer dit, sier Røise til Tidsskriftet.

Til tross for at tusenvis av mennesker skades i trafikkulykker hver dag, gjøres det altfor lite forskning på traumebehandling. Foto Health and Medicine

Han forteller at det i dag ikke foreligger kunnskap om verken antall hardt skadede som behandles ved norske sykehus eller data som sier noe om kvaliteten på behandlingen som er gitt dem.

– Brukt optimalt vil et traumeregister gjøre det mulig å måle kvalitet på den initiale behandlingen, eventuelt få mer kunnskap om betydning av volum for å oppnå kvalitet. I tillegg vil det også bli mulig å gjøre oppfølgende studier av spesifikke skader der man kan måle kvalitet med funksjonsmål på pasienter, sier Røise.

Les hele saken: www.tidsskriftet.no/9758

Eline Feiring

eline.feiring@legeforeningen.no
Tidsskriftet

TIDSSKRIFTET PÅ INTERNETT

Nytt fra nett er tidligere publisert på www.tidsskriftet.no der nyheter legges ut fortløpende.

Søkbar fulltekstversjon på nett: www.tidsskriftet.no

E-postabonnement på innholdsfortegnelsen: www.tidsskriftet.no

Kunnskapsprøver: www.tidsskriftet.no/quiz

Stillingsdatabase og mulighet til å bli varslet om ledige legestillinger via e-post: www.tidsskriftet.no/stilling

Siden litteratur for leger: www.tidsskriftet.no/bok

Svensk forskning mer tilgjengelig

Styret ved Lunds universitet mener forskerne bør publisere sine vitenskapelige artikler i tidsskrifter som er fritt tilgjengelige for leseren, for å sørge for mest mulig publisitet for universitetet og dets forskere. Dersom det ikke finnes et fritt tilgjengelig tidsskrift som er aktuelt, anbefaler universitetsstyret publisering i tidsskrifter som tillater publisering i mer enn bare det ene tidsskriftet. Forskerne bør unngå å gi fra seg opphavsretten til arbeidet sitt, og bør sette retten til dobbeltpublisering som et minstekrav. Det er generelt stor misnøye med de skyhøye prisene de kommersielle vitenskapelige tidsskriftenes krever både for papirutgaver og elektronisk tilgang til enkeltartikler.

Les hele saken: www.tidsskriftet.no/9810

Rettsmedisinsk institutt får konkurranse

Etterspørselen etter DNA-analyser er stor, og økende, men per i dag er Rettsmedisinsk institutt alene om å utføre slike analyser. Det ønsker DNA-analytiker Ragne Kristin Farnen å gjøre noe med, og bygger opp et nytt DNA-laboratorium i Stavanger. Rettsmedisinsk institutt er noe skeptiske til det nye selskapet.

– Vår prinsipielle mening er at DNA-analyser i straffesaker bør være statens ansvar. En ting er å utføre DNA-analyser for privatpersoner, noe helt annet er rettsgenetiske analyser. Det krever mye mer kunnskap og erfaring, sier instituttleder Brita Teige.

Les hele saken: www.tidsskriftet.no/9749